

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання кафедри
англійської філології
№ 1 від 28 серпня 2020 року
Завідувач кафедри

В. А. Ущина

АНАЛІЗ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта
Спеціальність	014 Середня освіта. Мова і література (англійська)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта. Англійська мова
Форма навчання	Денна, заочна
Курс	IV (денна), IV (заочна)
Семестр	VIII (денна), VIII (заочна)

Луцьк 2020

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Середня освіта 014 Середня освіта Мова і література (англійська). Англійська мова Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 60 год. / 2 кредити		Рік навчання 4
		Семестр 8-ий
		Лекції 10 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) 10 год. Консультації 4 год.
	Самостійна робота 36 год.	
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		<i>Англійська</i>

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 Середня освіта 014 Середня освіта Мова і література (англійська). Англійська мова Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 60 год. / 2 кредити		Рік навчання 4
		Семестр 8-ий
		Лекції 4 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) 8 год. Консультації 8 год.
	Самостійна робота 40 год.	
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		<i>Англійська</i>

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Беляков Олександр Олександрович
Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	Ст. викладач кафедри англійської філології
Контактна інформація	м.т. (050) 6718876
	beljakov_alex@yahoo.com
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.

III. Опис дисципліни

1. **Анотація курсу.** Навчальна дисципліна «Аналіз художнього тексту» призначена для студентів 4 року денної та заочної форми навчання факультету іноземної філології. Силабус складений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавр галузі знань 01 Середня освіта, спеціальності 014 Середня освіта, за освітньо-професійною програмою Мова і література (англійська).

2. **Предметом** навчальної дисципліни «Аналіз художнього тексту» є **ВИЗНАЧАЛЬНІ ПИТАННЯ АНАЛІЗУ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ.**

Навчальний процес здійснюється згідно вимог Болонського процесу і спрямований на вивчення вказаної дисципліни за модульно-рейтинговою системою.

3. **Пререквізити**

- 1) вступ до літературознавства (роди і жанри літератури, сюжет і композиція, мова художнього твору, основи віршування);
- 2) зарубіжна література (місце англійської літератури у світовій культурній спадщині);
- 3) стилістика (поняття про стилістичні фігури і тропи, прийоми їх найбільш доцільного використання відповідно до змісту художнього тексту, жанру, цільового призначення і загальної експресивної спрямованості);
- 4) лінгвістика тексту (антропоцентризм художнього тексту, мовленнєво-комунікативна взаємодія автора з читачем);
- 5) основна іноземна мова (формування та вдосконалення мовленнєвої компетенції).

2. **Мета курсу:** «Аналіз художнього тексту»: ознайомити студентів 4 курсу з основними принципами підходу до аналізу художнього тексту і на цій основі сформувані у студентів базові навички комплексного філологічного аналізу тексту. При цьому суть аналізу полягає в тому, що він ґрунтується на роботі з ключовими одиницями (словами, словосполученнями, реченнями) у їх взаємозв'язку з усіма видами текстової інформації (фактуально-змістовною, фактуально-підтекстовою, концептуальною) та у співвідношенні з іншими компонентами художнього твору (сюжетом, композицією, системою образів, темою, ідеєю, поетикою) (Ю.Д. Горідько, А.М. Науменко, Л. В. Скорина, В. П. Марко, Т. А. Єщенко, В. А. Кухаренко. школа О. М. Мороховського)

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК 2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, **послугуючись ефективними прийомами і засобами вербальної та невербальної комунікації.**

ЗК 4. Знання та **розуміння предметної галузі**, здатність здійснювати професійну діяльність.

ЗК 5. Здатність вчитися, опановувати нові знання й застосовувати їх у **практичних ситуаціях.**

ЗК 6. Здатність **спілкуватися іноземними мовами.**

ЗК 7. Здатність **бути критичним і самокритичним.** (ЗДАТНІСТЬ КРИТИЧНО МИСЛИТИ)

ЗК 8. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми, бути ініціативним і **генерувати нові ідеї.**

ЗК 10. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, **мотивування людей до досягнення спільної мети.**

ЗК 11. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями, шукати, опрацьовувати та **аналізувати інформацію з різних джерел.**

ЗК 12. Здатність використовувати сучасні **інформаційні й комунікаційні технології.**

ЗК 13. Здатність до **абстрактного мислення, аналізу та синтезу.**

ЗК 14. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 1. Усвідомлення **структури філологічної науки** та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у **різних жанрово-стильових різновидах** і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 4. Здатність послугуватися у професійній діяльності знаннями про історію мови та основні мовні явища, враховуючи різні напрями сучасних філологічних досліджень, **здійснювати лінгвістичний аналіз текстів різних стилів і жанрів.**

ФК 5. Здатність послугуватися в професійній діяльності знаннями про історико-культурні особливості країн, мова яких вивчається, основні періоди розвитку німецькомовної літератури, **напрямів, жанрів і стилів, представників та художніх явищ, визначати її місце у світовому літературному процесі.**

ФК 6. Здатність планувати та організовувати освітній і виховний процес з урахуванням вікових, **індивідуальних та соціально-психологічних особливостей**, прогнозувати його результати, використовуючи різні види й форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

ФК 7. Здатність моделювати зміст навчання задля формування в учнів **ключових компетентностей**, добирати і ефективно використовувати сучасні методики й технології навчання.

ФК 8. Здатність користуватися наявними та створювати (за потреби) нові навчально-методичні матеріали, **зокрема електронні освітні ресурси, використовувати цифрові технології в освітньому процесі**.

ФК 9. Здатність здійснювати об'єктивний контроль, оцінювання та моніторинг результатів **навчання учнів на засадах компетентнісного підходу**.

ФК 10. Здатність розвивати в **учнів критичне мислення** та формувати ціннісні ставлення, використовувати стратегії роботи з учнями, які мотивують та сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, **я-ідентичності**.

ФК 11. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища, підтримувати осіб з **особливими освітніми потребами**.

ФК 12. Здатність організовувати безпечний навчально-виховний процес, пропагувати здоровий спосіб життя.

ФК 13. Здатність здійснювати **моніторинг власної педагогічної діяльності**, визначати індивідуальні професійні потреби, знаходити умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя.

ФК 14. Здатність виконувати **наукові фахові дослідження з німецької та англійської мов**, а також оприлюднювати їхні результати.

ПРН 1. Вільно **спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями** (в тому числі представниками інших культур) державною та/або іноземною мовами усно й письмово та використовувати їх для організації та управління освітнім процесом.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, **зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати й інтерпретувати її**.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, **загальні властивості літератури як мистецтва слова**, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності вчителя іноземних мов.

ПРН 9. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності вчителя іноземних мов.

ПРН 10. Знати принципи, **технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами**.

ПРН 11. Аналізувати мовні одиниці рідної та іноземних мов, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 12. Аналізувати й інтерпретувати твори німецькомовної і англослов'янської художньої літератури, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

5. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів	Кількість годин у тому числі				
	Усього	Лек.	Практ.	Сам.роб.	Конс.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль I.					
Аналіз художнього тексту як філологічна дисципліна					
Тема 1. Поняття "аналіз" та "інтерпретація". Особливості сприйняття художнього тексту	4	2		2	
Тема 2. Модулі художньої комунікації. Художній текст як комунікативна одиниця.	4		2	2	
Тема 3. Структуралізм і пост структуралізм. Герменевтика. Діалогізм М. Бахтіна	3			2	1
Разом за змістовим модулем I	11	2	2	6	1
Змістовий модуль II.					
Основні (конститутивні) категорії (властивості) художнього тексту					
Тема 4. Інформативність. Зв'язність/цілісність. Антропоцентричність.	5	2		2	1
Тема 5. Прагматичність. Континуум. Дискретність.	4		2	2	
Тема 6. Поняття "адресованість". Типологія адресантів. Форми представлення авторства.	2			2	
Разом за змістовим модулем II	11	2	2	6	1
Змістовий модуль III.					
Одиниці художнього тексту					
Тема 7. Співвідношення між поняттями "висловлення", "абзац", "ПФЕ", "СФЕ": прагматичний аспект.	4		2	2	

Тема 8. Художня репрезентація мовлення персонажів. Діалог. НПМ. ВМ. ПС. Внутрішня реакція.	2			2	
Тема 9. Заголовок художнього тексту. Структура заголовка. Семантика заголовка. Прагматика заголовка.	3			2	1
Разом за змістовим модулем III	9		2	6	1
Змістовий модуль IV. Підтекст художнього твору.					
Тема 10. Поняття "підтекст". Мовні засоби маніфестації підтексту.	4	2		2	

Тема 11. Синтагматика і парадигматика художнього тексту. "інтертекстуальність", "основні знання", "вертикальний контекст", "імплікативність". Засоби реалізації контексту.	2			2	
Тема 12. Простір і час художнього тексту.	2			2	
Разом за змістовим модулем IV	8	2		6	
Змістовий модуль V.					
Художній простір. Художній час.					
Тема 13. Поняття художнього простору. Поняття художнього часу. Хронотопи. Ретроспекція. Проспекція. Тема.	5	2		3	
Тема 14. Художній текст крізь призму наратології. Поняття наративу. Перспективізація: поняття "точки зору" і лінгвістичні засоби її реалізації.	5		2	3	
Разом за змістовим модулем V	10	2	2	6	
Змістовий модуль VI.					
Модальність художнього тексту					
Тема 15. Поняття модальності. Типи модальності. Образ автора (В.В. Виноградов).	4	2		2	
Тема 16. Когнітивна карта дискурсу тексту. Принципи когнітивного моделювання. Складові когнітивної карти художнього дискурсу.	5		2	2	1
Тема 17. Підсумкове (практичне) заняття. План- схема аналізу художнього тексту. Практичний аналіз художніх творів.	2			2	
Разом за змістовим модулем VI	11	2	2	6	1
Усього годин	60	10	10	36	4

Таблиця 2 (Заочна форма)

Назви змістових модулів	Кількість годин у тому числі				
	Усього	Лек.	Практ.	Сам.роб.	Конс.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль I.					
Аналіз художнього тексту як філологічна дисципліна					
Тема 1. Поняття "аналіз" та "інтерпретація". Особливості сприйняття художнього тексту	4	2		2	
Тема 2. Модулі художньої комунікації. Художній текст як комунікативна одиниця.	4		2	2	
Тема 3. Структуралізм і пост структуралізм. Герменевтика. Діалогізм М. Бахтіна	3			2	1
Разом за змістовим модулем I	11	2	2	6	1
Змістовий модуль II.					
Основні (конститутивні) категорії (властивості) художнього тексту					
Тема 4. Інформативність. Зв'язність/цілісність. Антропоцентричність.	5	2		2	1
Тема 5. Прагматичність. Континуум. Дискретність.	4		2	2	
Тема 6. Поняття "адресованість". Типологія адресантів. Форми представлення авторства.	2			2	
Разом за змістовим модулем II	11	2	2	6	1
Змістовий модуль III.					
Одиниці художнього тексту					
Тема 7. Співвідношення між поняттями "висловлення", "абзац", "ПФЕ", "СФЕ": прагматичний аспект.	4		2	2	
Тема 8. Художня репрезентація мовлення персонажів. Діалог. НПМ. ВМ. ПС. Внутрішня реакція.	2			2	
Тема 9. Заголовок художнього тексту. Структура заголовка. Семантика заголовка. Прагматика заголовка.	3			2	1

Разом за змістовим модулем III	9		2	6	1
Змістовий модуль IV. Підтекст художнього твору.					
Тема 10. Поняття "підтекст". Мовні засоби маніфестації підтексту.	2			2	

Тема 11. Синтагматика і парадигматика художнього тексту. "інтертекстуальність", "основні знання", "вертикальний контекст", "імплікативність". Засоби реалізації контексту.	2			2	
Тема 12. Простір і час художнього тексту.	3			2	1
Разом за змістовим модулем IV	7			6	1
Змістовий модуль V.					
Художній простір. Художній час.					
Тема 13. Поняття художнього простору. Поняття художнього часу. Хронотопи. Ретроспекція. Проспекція. Тема.	4			3	1
Тема 14. Художній текст крізь призму наратології. Поняття наративу. Перспективізація: поняття "точки зору" і лінгвістичні засоби її реалізації.	6			5	1
Разом за змістовим модулем V	10			8	2
Змістовий модуль VI.					
Модальність художнього тексту					
Тема 15. Поняття модальності. Типи модальності. Образ автора (В.В. Виноградов).	2			2	
Тема 16. Когнітивна карта дискурсу тексту. Принципи когнітивного моделювання. Складові когнітивної карти художнього дискурсу.	7		2	4	1
Тема 17. Підсумкове (практичне) заняття. План- схема аналізу художнього тексту. Практичний аналіз художніх творів.	3			2	1
Разом за змістовим модулем VI	12		2	8	2
Усього годин	60	4	8	40	8

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Студентам пропонується оповідання з посібника Delaney D., Ward C., Fiorina C.R. *Fields of Vision. Literature in the English vision*. N. G.: Longman, 2006. – 236 p. (зразок додається). Студенти відповідають на питання, які супроводжують текст. Максимальна кількість балів – 10.

Студенти самостійно обирають художній текст (оповідання або уривок з роману) і здійснюють (у письмовій формі) комплексний філологічний аналіз за наступним планом:

- brief information about the writer and his/her time and aesthetic views
- the plot vs the story
- characters and characterization
- suspense
- setting
- denouement
- focalization
- pace
- space
- frequency
- time
- possible world
- conceptual information
- symbols
- emotivity
- cognitive aspects
- intertextuality
- discreteness
- speech markers
- inner monologue, stream of consciousness, free indirect discourse
- title
- theme
- conflict

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

максимальна кількість балів – 10

враховуються наступні параметри:

- визначення стильової домінанти
- глибина розкриття того чи іншого аспекту художнього тексту
- логіка, зв'язність аналізу

вміння підтверджувати теоретичне твердження (тезу) відповідним прикладом ілюстративного матеріалу

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів

Змістовий Модуль 1			Змістовий Модуль 2			Змістовий Модуль 3			Змістовий Модуль 4			Змістовий Модуль 5		Змістовий Модуль 6		Самост	Інд.	Поточ бал	Підсумковий контроль		Сума
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16				Т 17	аналіз худ. тексту 1 30	
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2			40	або 60	

Критерії оцінювання усної відповіді (60 балів)

0-5: студент на елементарному рівні відтворює матеріал, називаючи окремих літературний факт або явище (автора й назву твору, окремих літературних персонажів тощо).

5-10: Студент розуміє навчальний матеріал і може відтворити фрагмент з нього окремим реченням (називає окремі факти з життя і творчості письменника, головних персонажів твору, упізнає за описом окремого персонажа твору, упізнає, з якого твору взято уривок тощо).

10-15: студент розуміє навчальний матеріал і за допомогою викладача дає відповідь у формі висловлювання (відтворює зміст у певній послідовності, називає на репродуктивному рівні жанр твору, упізнає літературний факт за описом або визначенням).

15-20: студент має уявлення про зміст твору, може переказати незначну його частину та за допомогою викладача визначає основні сюжетні елементи, на репродуктивному рівні відтворює фактичний матеріал.

20-25: студент знає зміст твору, переказує окрему його частину, знаходить у тексті приклади відповідно до сформульованого завдання, висловлює оцінювальне судження і доводить його одним-двома аргументами, завершує відповідь простим узагальненням, дає визначення літературних термінів.

25-30: студент знає зміст твору, може переказати значну його частину, з допомогою викладача виділяє головні епізоди, уміє формулювати думки, називає риси характеру літературних героїв, встановлює окремі причинно-наслідкові зв'язки, дає визначення літературних термінів з прикладами.

30-35: студент володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим викладачем зразком, наводить окремі приклади з тексту.

35-40: студент володіє матеріалом, за зразком аналізує текст, виправляє допущені помилки, добирає докази на підтвердження висловленої думки, застосовує відомі факти, поняття для виконання стандартних навчальних завдань.

40-45: студент володіє матеріалом і навичками комплексного аналізу літературного твору, застосовує теорію в конкретних ситуаціях, демонструє правильне застосування матеріалу, складає порівняльні характеристики, добирає аргументи

45-50: студент володіє матеріалом і навичками комплексного аналізу літературного твору, застосовує теорію в конкретних ситуаціях, демонструє правильне застосування матеріалу, складає порівняльні характеристики, добирає аргументи на підтвердження власних міркувань.

45-50: студент володіє матеріалом і навичками комплексного аналізу літературного твору, виявляє початкові творчі здібності, самостійно оцінює літературні явища, працює з різними джерелами інформації, систематизує, узагальнює, узагальнює та творчо використовує дібраний матеріал.

50-55: студент на високому рівні володіє матеріалом, вміннями і навичками комплексного аналізу художнього твору, використовує засвоєні факти для виконання нестандартних завдань, самостійно формулює проблему та вирішує шляхи її розв'язання, висловлює власні думки, самостійно оцінює явища літератури і культури, виявляючи власну позицію щодо них.

55-60: студент вільно володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу літературного твору, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень різноманітних навчальних завдань, до перенесення набутих знань та вмінь на нестандартні ситуації, має схильність до літературної творчості.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для іспиту	Для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 – 81	C	Задовільно	
67 -74	D		
60 – 66	E	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)
1 – 59	Fx	Незадовільно	

Рекомендована література та Інтернет-ресурси

1. Бабенко Л.Г., Казарін Ю.В. Лингвистический анализ текста. – М.: Наука, 2003.
2. Горешкова М.Н., Лингвистический анализ художественного текста. - М.: РЯ. – 1993.
3. Моклиця М. Основи літературознавства. – Тернопіль: Підручники і посібники. – 2002.
4. Науменко А.М. філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики). – Вінниця. – 2005. – 405с.
5. Кочан І.М. Лінгвістичний аналіз тексту. – К.: Знання, 2008.
6. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. – Тернопіль: Підручники і посібники. – 2005.
7. Валгіна Н.С. Теория текста. – М.: Логос. – 2003.
8. Домашнев А.И. и др. Интерпретация художественного текста. М.: Просвещение. – 1989.
9. Brodey. K, Malgerette E. Focus on American and English Literature. – М.: Айдис-Пресс, 2003.
10. Nickols P. Moderaisms. – A Literary Guide. L.: 1995.
11. Bagatskaya O., Kysla M. V. Outline of English Literature. Суми: Університетська книга. – 2006.
12. Gower R. Past and Present. An Anthology of British and American Literature.- L.: Longman Group. – 1990.
13. Dudchenko M. Highlights of English and American Literature. Суми: Університетська книга. – 2006.
14. MacMillan Literature Series. English and Western Literature. Lake- Forest: MacMillan\ McGraw-Hill.- 1987.
15. Delaney D. ward C. Fiorina C.R. Fields of Vision. Literature of the English Language. (Parts 1 and 2). Edinburgh G, Harlow: Pearson Ed. Ltd. – 2005.
16. Mullet G., Williams I. H. Introduction to Literature. \ 2nd Ed. – N.Y.: MacGraw Hill, Int.- 1985.
17. Давиденко Г.Й., Стрельчук Г.Н., Гречаник Н.І. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.. К.: центр учбової літератури. 2007.
18. Беляков О.О. Статті, присвячені когнітивно-нараторологічним аспектам ХУДОЖНІХ ТВОРІВ (Збірниках „Науковий вісник” і „Філологічні студії” (2000-2020 pp.)
19. COGNITIVE STYLISTICS. LANGUAGE AND COGNITION in text analysis/ed by ELENA SEMINO, Jonathan V CULPEPER.-AMSREDAM/Philadelphia: John Benjamins Publ. Co., --2002
20. Phelan James READING THE AMERICAN NOVEL 1920-2010,- Willey-Blackwell: BLACKWELL Publ. Ltd, -2013

